

Felvidéki Híradó.

A felvidéki magyar közmívelődés szolgálatában álló társadalmi hetilap.

MEGJELENIK: MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.	Felelős szerkesztő: Revész Lajos. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.	Társ szerkesztő: Fehér János.	HIVATALOS HIRDETESEK DIJA 100 szóig 2 frt., ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 kralt több.

Korunk idealizmusa.

Minduntalan és sokfelül halljuk mint szemrehányást említeni korunk kiválóan materialisztikus, vagy kissé enyhébb kifejezéssel, realiztikus irányát. Annyiszor ismételték már e szemrehányást, annyszor hallhattuk e vádat, hogy már szinte megszokottá vált, hogy azt senki sem igyekszik megcáfolni s magunk is megrendíthetetlenül hiszünk benne.

Meg kell engednünk azt, hogy általánosan elterjedt véleményekben mindig van valami igaz, hisz különböző nem lennének képesek örvényre jutni, vagy nem tűrné azokat senki sem, vagy csak mint egyes pártok különvéleményét emlegetnek.

Igaz, hogy korunk talán inkább az anyagi hasznot és élvezetet látják hajlászni; igaz, hogy korunk a tisztá eszméért, az idealisért talán kevésbé rajong, hanem minden szellemi törekvéseiben praktikus alapot és célt követel, hogy a metaphisika, azaz az érzék fölötti kutatása iránt kevés hajlammal viselkedik, míg a természettudományokat és a történelmet határtalan szeretettel műveli; igaz, hogy az a lelkesedés, az az entuziaszmus bizonyos eszmékért, nemzetünkben majdnem teljesen kivesztett, mégis: mindezeket megengedve, ama szemrehányás igaztalan, meg nem érdemelt és határozottan téves. Mi több, korunk jellege és egész tendenciája: az anyagit szellemileg fel-

fogni, azt szellemileg áthatni, a szellem eszközevé és bázisává tenni; mindenütt arra törekszünk, hogy az anyagainak alapul szolgáló s az abban tartalmazott ideát érthetővé tegyük és azáltal az anyag urává legyünk és azt az eszme szolgálatába hajtsuk.

Egy régi római mondta, hogy szellem és anyag sokáig elkeresedetten harcoltak, hogy melyikük nyerje el a föuralmat, a döntő hatalmat, míg végre a szellem győzött. Mi egy lépéssel tovább megyünk és azt állítjuk, hogy nem az anyagi, érzéki önmagában véve, nem az absztrakt, elvont gondolat önmagában véve, hanem a kettőnek kibékülése, kiegyenlítése a haladás legmagasabb foka.

A mint az emberben test és lélek egy elváhatlan egységgé egyesültek, úgy legfőbb törekvésünknek kell tartanunk, hogy a végtelen anyagi világot a mint a természetben és az emberiség alkotásaiban szemlélhetjük, szellemileg fölfogjuk, legyőzzük és rajta uralkodjunk. A durva materializmusból való elsüllyedés egy etherikus gondolatvilágban való tévelygés — mely utóljára is szkepticizmussá s tagadássá fajul — nem lehet a helyes út, melyen haladnunk kell, hanem a fejlődésnek föntebb jelölt foka a reális, a való bázisán a szellem hatalmas épületeit rakni. És minden fel arra mutat, hogy korunk a fejlődés e legmagasabb fokát igyekszik elérni.

Bár merre tekintünk, ennek bizonyítékát találjuk. Mily soha nem sejtett lendület nyert például a földművelés ezáltal, hogy a tudomány azt pártfogása alá vette s a pusztá empiria korlátolt határaitól kiemelte s mintegy újja szülte? Mily beláthatatlan tér urává lett a gyáripár, mióta chemia és matematika lettek vezéreivé s éltetőivé? A kereskedelem rugója nem-e egy óriási nemzetközi szellemi megegyezés? Míg a természettudomány azelőtt csak egyes fajok gyűjtésével, egyes alakok leírásával, egyes folyamatok és tümenények megfigyelésével gondolta teljesíteni hivatását, addig most éleszü kombinációkban, az egymástól látszólag legtávolabb eső tények kiterjedt összehasonlításában és kapcsolatba hozatalában találja lényegét, hogy kikutassa a természet örök törvényeit, hogy kitalálja a minden egyes tárgyban és tümenényben lakozó eszmét és így az ész legfőnségesebb problémáinak megfejtéséhez foghasson.

Igaz, hogy korunk mindenben kiválóan a materiális, jobban mondva reálisból indul ki: de ott nem áll meg, hanem fejlődött szellemével áthatja, mintegy átszellemesíti a reális, lényegét megismerhetővé teszi, tudomásunkra hozza annak törvényeit, és fejlődésért soha nem sejtett módon és gyorsasággal eszközöli.

Kérdették, hogy miért épen a mi korunk számtalan rendkívüli fölfede-

zés korszaka nagyban és kicsiben, oly idő, melyben nemcsak a gőzerő és elektromagnetizmus bámulatos hatásait élvezhetjük, sőt még új festék és trágyaanyagokat is előállítanak, számtalan bolygót fedeztek fel és az évezredekkel ezeltől tündökölni megszűnt Babylon és Niniveh romjait is fölfedték?

Ez nem pusztá véletlen, ez nem lázas inger, nem a gondviselés ajánléka: ez természetes következménye, szükségzerű fejlemény annak, hogy a szellem, a helyett, hogy metaphisikus spekulációkba bocsátkoznék, vagy a világot az egyén idealjából akarná előteremteni, visszalért a reálishoz, és minden erejét és hatalmát a helyes, a reális megfigyelésére, s mélyebb megértésére fordítja. Mindennap új következtetéseket hallunk, minden órában több és több titokról rántják le a Maya fátylat.

A materializmus vádjá tehát egyáltalán nem illet bennünket, ezt csak egyszóval inspiráció mondhatja, mely az általános nagyszerű haladást követni nem képes. Megfordítva; korunk általánosan az anyagot, a realizmust, egészséges és való spiritualizmussá emeli, és talán nem is nehéz kimutatnunk azt, hogy nagyobb szellemi munkát igényel a legtávolabb eső tümenények helyes kapcsolatba hozatala, mint belelenni magát egy eszmébe, mely önkényes, öncsinált feltételekből indul ki.

TÁRCA.

Asszád.

Porfellek takarja már lenge burnuszába a tovatűnő karavánt; a távolban Maszra-el-Kahira minarétkupolai csillámlanak; — oda, oda megy ő is, a szép frank leány, kinek arca olyan, mint a söröszi rózsá; szemei mint a csillagos éj; duzzadó keble fehér, mint a jazmin; termete karcsú és hajlékony, mint a palma. Oda megy, el—e szép virága Mohamed földi paradicsomának, s oda őt Asszád nem követheti. Mit is keresne a szegény, de büszke bedavi-sejk a gazdag városban?! — Úgy sem lehet övé a szép frank leány; — ott nem sujtathja le kísértőit jó dömöcki acélával; nem ragadhatja gyors Szabicha lovára; elszaguidva vele, mint a villám, és satorában majd gondját viselve, egyenylve vele, mint a lagy szello a nyíló rózsával. — Oh, miért nem ragadta el akkor, midőn még a Zahara homokján, a rettenthelen bedavi-sejk volt az úr a frankok kis csapatja felett?! Miért kötötték mozdulatlanágba karjait láthatatlan dzsinnek, midőn e leány rea vetette pillantását?! Mámor szalalt akkor agyára, szivebe, miyelt a legvadabb! Fantazia zsvajvala, örjongsig lelkesítő harci játékaival sem gyújthat az erkeben; s mégis — szemesülte, mellén keresztbe tett karokkal mert csak beszélni vele! — Masallah! — Ez varázslat! — Asszád! Kiloptak a szivedet, s ez ott van most a

szép frank leány keble halmain, s szerelemért sohajt ezek minden ringasánál.

Asszád! Miért alsz mozdulatlanul lovardal, s csung tekinteted a tavolban, mely elrejtette a csabos hűzrét zemeid előtt?!

Asszád érzí, mint feledezik ki lelke belőle, hogy utana lebbenjen, után, az éjszemű nő után.

S a fiatal sejk kardozkózt kezze hervadt rózsát szorit zihaló melléchez.

Miért merengsz, mért epedsz a tavolba, te puszták oroszlaná? Térj vissza tanyadra, satorodba; ott van Leila, ifju nőd; karjai varnak ölelésre téged; ábrándos dal gyonygözik majd ajkairól, mely versenyre hívja a búbul szavát s szerelmis szójában hal el melleden. Térj vissza, Asszád!

De Asszád csak mereng; szeme a távol keresve, önlélekbe merül; varaszjű *peri-k a sarga homokon tündérliggett búvólnék körülötte, hol az eleven víz felszóko sugárban szivarvannya török a nap-sugar, s hajladozó palமாக alatt, rózsabokrok tövében, aranyhímzésű szőnyegekre tett dagadozó seylmparnakon ott nyugszik a szép frank leány, s epedő pillantással tekint, karjait kitarja feleje.

Ah, Asszád! Hová téved lelked?! — Légy erős; tépd ki szivedből ez edes éimot! — Tarsáid, a dalias bedavik, mar messze, messze vannak; elhagytak parancsavadra; s te itt melázol, mint a gyermek-leány, ki megsejtette a szerelmét.

Szabicha, nemes paripa! Menj, vidd uradat vissza hol a derék harcokos nyerele-

geik a gyorslabú maharit, s korbe gyúelve, haligatjak ezustszakalu Jusuf ednesszavu ajkairól Seherazade búbabjos regéit.

És megindul a nemes állat; inai vagtatasra feszülnek; szaguld, ropul, mint az ivról pattant nyíl; — de megfeszül a kantar megint és Szabicha lépésben halad; vissza vissza fordítja szá az fejét, mintha kerdenzi akarna, mi banja garajját?!

És Asszád csak nézi, nézi a feher, hervadt rózsát, szivehez szorítja, s ajkai halikán suttogják: *Gul bejaz. Majd intással tekintettel tagunak szemesilágat, mintha a hasis szelleme szálta volna meg; izgatott idegi kiragadják eszméletét a valóságból, s vagyai tárgyaknak alakot adnak. Nem a feher, hervadt rózsá az már, a mit mellére szorit, a mit ajkai lazás csókkal érintenek, hanem a szép frank leány. Ó elragadta, s most menekül üldözői előtt; — vágat veie örült rohanással, neki a végtelen homokpusztának, celtalanul; érzí arcan a lihegő leány forró lehelletét, s ez a forró, forró lehellet úgy perzseli, úgy elankasztja tagjait.

S a nap elborult, fénye halványodik, s vérgy fékszik az ég boltzatán sarga sugarával, mint a bedavi landszajától halaira talált himoroszián a fakó fövénny.

S mint ha az égből leereszkédnek a föld, a sarga homok felé, s ez a ezernyi paranyával éljé emelkednek, sargan egybefolyik körökörül az ég és a sivatag.

Fakó minden, még a levegő is.

S ez csendes, mozdulatlan forró, mint a láng.

Dél felől sötét árny, egyre szélesbedő, emelkedik; mint valami gonosz szellem, libbenő szárnyait kiterjesztve, szaguldó ropással közelit.

Rövid, perzselő fuvallatok, mint a pokol lehelletei, suhannak el a sivatag felett.

A sötét rém elborítja az eget és a földet; — fenyegető zúgásában Azrael suhogtatja szárnyait.

Szabicha, a nemes paripa, megáll, horkan, — de Asszád nem tudja, nem hallja; csak a szaradt rózsát szorítja ajkaihoz.

Oh Asszád, menekülj! Rejtsd el orcadát Allah haragja előtt! Nem látod?! A mi ott közeledik vad nyargalással, az a halál, az a — Szamom!

Mint a karhözattak bösz duhú raja, kiket az arkangyal langoló pallosa lesujtott az Alsirath hidjáról, zúgva, üvöltve ront elő szörnyű kavargással a sivatag gyökölő réme. Megelevenül a homok, gördui, tornyosuló hulumokba verődik, s melyet utban talál, lerossad az éio teremtenyi, hogy soha többé fel ne keljen.

A hű Szabicha tetemére hanyatlík Asszád, a fiatal bedaviséjk; szemei csukodva, szive verese megáll; halvány ajkai, a porladozó rózsára szoritva, végsőt suttog: *Gul bejaz. *E tumbol a Szamom fölötte, és eltemeti a forró homokokkal; pillanat alatt halmot, dombot emel föléje, s üvöltve, zúgva, vijjongva rohan tovább.

Abai Otto.

sek lakásán leendő eszközésére 1892-ik év október hó 3-ik napjának délután 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenelő oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsoron aul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Liptó-Ujvár, 1892. szept. 22.

Plösch Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

4074 sz.
tkvi 1892

Arverési hirdményi kivonat.

A lipió-szt.-miklósi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Rozsinszky József végrehajtónak Jancsi János és Mátyás végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a rózsahegy kir. törvényszék (lipió-szt.-miklósi kir. bíróság) területén levő Nemes Lubella község határában fekvő a nemes Lubellai 12. sz. újkövez A 1/16 1-2 4, 6-11 13-19 s. sz. a. urbéri telekből és 8-ik összeirási sz. házból B 4 és 5 Jancsi Jánost és Mátyást 1/3 részben megillető jutaléka az arverést 354 frtban megillető megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi november hó 14-ik napján délelőtti 9 óraker Nemes Lubella községházában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 %-át vagyis 35 frt 40 kr készpénzben vagy az 1881 LX. t. c. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű előmervényt átszolgáltatni.

Kelt Liptó-Szt.-Miklóson 1892. szept. hó 5-ik napján a kir. járásbírósnál mint telekkönyvi hatóságnál.

Matyasovszky,
kir. aljárásbíró.

Az egészség ápolása.

Gyógyszerek

melyek ezer meg ezer orvosi tekintélyes és maganzok bizonyítványai által kiütemezett készítmények.

Dr. MILLER MOHSAYA

különösen jó eredménnyel hat köhögés, rekedtség, torokfájás, nyalkasság és tuberkulozis keletkezése s általában az összes lélekési szervek kóros állapotára ellen, és úgy felnőttek — mint gyermekeknél

ára 50 kr.

Dr. Miller präservatív balszama göresök ellen.

Ezen balszamat ajánljuk gyomor-fájás alkalmával, gyomorgöresök, gyomor katarthu, gyomordaganatok, hasmenés és kolikánál. Kólikánál majdnem azonnal hat. Kítnő hatással bír minden üdülő betegnek mivel az emésztést jelentékenyen előmozdítja. Ezen kítnő gyógyszernek nem szabad hiányozni egyetlen egy házban sem, főleg falun.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. 1/2 üveg ára 80 kr.

Főraktárral Magyar-Osztrák monarchia részére MAKOVICZKY PETER Liptó-Rózsahegyben bír

A központi szétküldési raktar van:

MILLER J.

gyógyszerésznél BRASSÓBAN (Erdély).

TISZTA VÉR

az egészség!

Titkos betegségek, arcfoltok, kiütések, sápadtság, általános fáradtság, elgyengülés elfűnnek a tiszta vérelnél. Ez elérhető mód szerűnk alkalmazása által.

Teljes sikerért kezesekedünk. Kérdéseknél postabélyeg melléklend.

„Office Sanitas“ Paris

30, Faubourg Montmartre.

9-14

Előfizetési ár: egy hónapra 1 frt 20 kr.

József-körút 47.

Budapest, szeptember.

József-körút 47.

MAGYAR HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Vezérezik k iróink.

Rendezők: Horvath Gyula, György Endre, Bartha Miklos, Hoek János, Gaál Jenő, Szemer Attila, Benedek Elek, Günther Antal, Szemere Huba.

Steinbach Gusztav, Kohn David, Bródy Sándor.

Külső czikkíróink:

Apponyi Albert gróf, Bethlen Gabor gr., Pazmándy Dénes, Bartók Lajos, Hoitsy Pal, Krajcsik Ferencz.

Kisebb politikai czikkeink: Politikai információink különös érdeklődés tárgyai.

Az országgyűlés teljes képét adjuk minden nap, komoly, de szatirikus oldaláról is.

Tárca iróink:

Ambrus Zoltán, Bródy Sándor, Szana Tamás, Szabó Endre, Endrődi Sándor, Benedek Elek, Zsigmond, Kiss József, Sz. Nogáll

Janka Kóbor Tamás, Pazmándy Dénes, Gardonyi Géza, Sajó Aladar, Markus Miksa, Kürthy Emil, Mezei Ernő, Hevesi József, Karczag Vilmos, Kövessy László, Náday Ferencz, Vajda János, Szécsi Fer. stb.

Megjelenik a „Magyar Hirlap“ mindennap 16 oldalon félóra. Vasnap és ünnepnap 24-32 oldal, olykor 50 oldal is.

Főszerkesztő: **Horvath Gyula**, felelős szerkesztő: **Fenyő Sándor**.

A napl rovatok kiváló újságírók kezében vannak.

Az újdonsági irást szerkesztik és írják: Szeredai Leó, Markus Miksa, Sajó Aladar, dr. Fűredi Mor, Szalay Mihály, György Lajos, Kondor Alfréd, Palyi Ede.

Szerdahelyi Sándor, Fenyő Ernő, Fischer Ferencz.

A közgazdaság terjedelmes rovatát szerkeszti:

Kohn David. **Levelésünk** vannak az ország legkisebb városában is és minden nagyobb európai városban.

Bőséges tavorati rovatunkra felhívjuk a figyelmet.

Szerkesztői üzenetek. Minden levélre, minden kérdésre azonnal és kimerítően válaszolunk. A Magyar Hirlap szerkesztősége.

REGÉNY

Daudet Alfreds, Contessa Lara, Guy de Maupassant, Ridder Haggard, Szemere Attila, Bródy Sándor új

regényeit fogja hozni egymásután a »Magyar Hirlap« regényrova, mely rendszeren két regényt ad közre.

Karácsonyi mellékleteink előfizetőinknek ingyen.

Illusztrált album. két külön érdekes kötet.

1-3

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Előfizetési ár: negyedévre 3 frt 50 kr. József-körút 47.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP A

„MAGYAR UJSÁG“

Laptulajdonos:

Dr. FENYVÉNY FERENC országos képviselő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 hóra 1 frt, 1/2 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt.

Egy szám ára: 3 kr., vidéken 4 kr.

A **MAGYAR UJSÁG** kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek az az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a »Magyar Ujság«

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából allanak és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétele helyezettettek, játszanak évenként és csoportonként 65,

tehát 130 húzasban részesülnek s csoportonként 3 és 1/2 tehát összesen

7 millió nyereseményre játszanak.

A **MAGYAR UJSÁG** rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendszeres rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tarca és ismeretterjesztő cikket és

két kítnő regényt közöl

melyek közül a 1/4 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban között kítnő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

kiadóhivatala

Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1 sz.

3-4

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos — semmi kétséggel sem hagynak fenn az irant, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség továbbterjedése által fenyegeti. Ugyanezért csak helyesebb lehet a hatóságnak serénysegét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányú cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítés nélkül **tiszta borból készült** s melynek jószágát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott **parisi egészségügyi kiállításán az aranyérmes díszoklevél** nyerte el s a többi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült.

Központi iroda: **BUDAPEST, VI., Külső vacz-út 23. sz.**

2-5